

Article history:
Received: 21 August 2024
Received in revised form: 12 September 2024
Accepted: 28 October 2024
Published online: 11 March 2025

مطالعات جامعه‌شناختی در ورزش

Designing a Physical Education Teacher Training Model: Based on the Sociological Approach of Iranian Sports

Seied Hashem Borghei¹ , Elham Moshkelgosha^{2✉} , Ahmadreza Askari³

1. Department of Physical Education and Sport Sciences, Mo. C., Islamic Azad University, Isfahan, Iran.

Email: Sh.borghei57@gmail.com

2. Corresponding Author, Department of Physical Education and Sport Sciences, Mo. C., Islamic Azad University, Isfahan, Iran.

Email: elham_moshkelgosha@iau.ac.ir

3. Department of Physical Education and Sport Sciences, Mo. C., Islamic Azad University, Isfahan, Iran.

Email: ar.askari@iau.ac.ir

Article Info

ABSTRACT

Article type:

Research Article

Keywords:

education
empowerment
physical education teacher
training
sociological approach

Introduction: One of the most crucial factors influencing the future improvement and sustainable development of public sports and championships in any country is the presence of capable and well-trained sports teachers. This research aimed to compile a sociological model of physical education teacher training in Iran.

Methods: This research employed an exploratory framework within a qualitative approach, utilising a database research method. The statistical sample was selected purposefully and theoretically for a semi-structured interview. After interviewing 15 people, theoretical saturation was achieved. Data were analyzed simultaneously with data collection using the Strauss and Corbin (2011) method.

Results: The research findings showed that out of 139 initial conceptual codes, 102 final concepts and 35 main subcategories were identified in the six dimensions of the paradigm model, encompassing causal conditions, main phenomenon, strategies, intervening conditions, contextual conditions, and consequences of the comprehensive model of teacher training. They formed a body. The integration of categories based on their relationships forms a paradigm model derived from qualitative research.

Conclusion: Utilising this model in education facilitates the development of educational sports, enhances the process of eliminating elitism in sports, addresses weaknesses, enhances the capabilities of physical education teachers, sustains the development of sports, and improves the status of sports talent in schools.

Cite this article: Hashem Borghei, S., Moshkelgosha, E., & Askari, A. (2025). Designing a physical education teacher training model: Based on the sociological approach of Iranian sports. *Sociological Studies in Sport*. 5(1), 30-44.

DOI: <https://doi.org/10.30486/4S.2024.1129720>

© The Author(s).

Publisher Islamic Azad University, Isfahan Branch

Extended abstract

Introduction:

Quality in teacher training is a general demand due to its influence in advancing the country's lofty goals. The quality of teacher training significantly impacts the quality of student training and, in turn, the cultural, political, social, and economic development of society. For this reason, quality assurance is a conventional procedure in quality reviews (Kahn and Sharma, 2016). Today, in terms of the strategic role of higher education centers in advancing the country's goals, universities are expected to focus on the production of knowledge and strive to train the best specialized and committed human resources needed for the country because the university, according to its mission, is the source of changes in any country (Mousavi et al., 1402). The teacher training system is one of the most important areas in the higher education system. Considering the general policies of transforming the education system, the improvement of human resources, including professors and lecturers at Farhangian University, is one of the priorities. For this purpose, the continuous improvement of the quality of the teacher training system, as well as the scientific, ethical, professional, and educational competencies and capabilities of Farhangian University professors, updating their scientific and moral foundations to align with the upstream documents of the fundamental transformation system, is included in the work program of this university. (1403). The methods through which teachers are recruited, trained and professionally developed are directly related to learning outcomes and reducing inequality (UNESCO, 2015). This research aimed to compile a comprehensive model of physical education teacher training in Iran.

Methods:

The current research employs a qualitative, inductive approach, and in terms of direction, it is considered fundamental. Because the current research emphasises the formation of a conceptual framework or theory formulation, the database theory strategy and the approach of Strauss and Corbin (2011) were employed. The sampling method was purposeful and theoretical, with a focus on developing the theory. For this research, 15 university faculty members, administrators and physical education experts were selected. The tools used in the current research were semi-structured interviews with open-ended questions. The method proposed by Strauss and Corbin (2011) was employed to analyse the data following the first interview. After interviewing 15 people, theoretical saturation was achieved. The first stage of data analysis based on this theory was open coding. In the open coding phase, the data obtained from the interviews were recorded and noted, and 139 final concepts (codes) were extracted.

Results: The findings of the research showed that from the number of 139 primary conceptual codes, 102 final concepts and 35 main subcategories in the six dimensions of the paradigm model, including causal conditions, main phenomenon, strategies, intervening conditions, contextual conditions and consequences formed the comprehensive model of physical education teacher training. The integration of categories based on their relationships forms a paradigm model derived from qualitative research.

Conclusion:

The results showed that the main required conditions are the function of education as the primary guardian of the matter by promoting intra-organisational cooperation and collaborating with other executive bodies in identifying and training sports teachers, as well as providing facilities for identifying talented students for the role of sports teachers, moreover, signing memoranda of cooperation with institutions such as the Ministry of Sports and

Youth, with a focus on empowering sports teachers. The quality factor of educational courses in the form of qualitative improvement, using up-to-date and strong resources in training physical education teachers and paying attention to quality instead of quantity; The factor of coherent planning and management of teacher training through the development of a strategic and operational plan for the empowerment of sports teacher trainees, environmental analysis of the occupational status of sports teachers and the future study of sports and its problems, and finally, the factor of material and spiritual facilities, including attention to the facilities and equipment required. Financial and spiritual support for teacher training centres, as well as providing basic facilities for them. It can be said that by improving the mentioned factors, we can hope for the improvement and empowerment of physical education teachers and subsequently increase the efficiency and effectiveness of their performance. However, certain causal conditions directly affect these factors and can affect the empowerment of physical education teachers. Optimising physical facilities, strengthening the collective ability of sports teachers, paying attention to capable sports teachers, increasing the scientific perspective on sports in schools, the attention of the AP Ministry to the abilities of sports teachers, and the media's attention to sports and sports teachers are among these factors. Based on this, it is necessary that by increasing the infrastructure of sports teacher training centers and improving the physical facilities and using modern and up-to-date equipment in them, the ground for improving the physical facilities is prepared and by selecting the elite in the training of sports teacher trainees, central justice is created in the evaluations. Job advantages are provided to enhance the position of capable sports teachers and offer the necessary incentives to improve their performance. Of course, not everything comes down to causal factors, and it is necessary to consider background and intervening conditions in addition to these factors because these factors, in turn, can affect the main conditions and the quantity and quality of empowering sports teachers. The effects of causal factors are subject to change. First, it is necessary to provide the necessary platforms to improve the empowerment programs of sports teachers; then, the causal factors can be manipulated. According to the mentioned cases, it is suggested that the model obtained in the research, along with its factors and components, be presented to the authorities, particularly the senior managers of the Ministry of Sports and Youth and the country's cultural universities. May it be possible that in the shadow of the optimal use of the obtained model, which was the result of the opinions and experiences of the elites in this field, the platforms for improving the training of physical education teachers in the country will be created and our country will benefit from its consequences?

Keywords: education, empowerment, physical education teacher training, sociological approach

Ethical Considerations

Compliance with ethical guidelines: I, Elham Moshkelgosha, the author responsible for the article "Designing a Comprehensive Model for Physical Education Teacher Training in Iran," certify and undertake that this article has not been previously published in any domestic or foreign publication.

Funding: This article was extracted from the thesis.

Authors' contribution: The authors contributed equally to the completion and execution of this article.

Conflict of interest: No conflict of interest was found in this study.

طراحی مدل تربیت معلم تربیت بدنی: مبتنی بر رویکرد جامعه‌شناختی ورزش ایران

سیدهاشم برقی^۱، الهام مشکل‌گشا^۲، احمدرضا عسکری^۳

۱. گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، واحد مبارکه، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران. رایانامه: Sh.borghei57@gmail.com

۲. نویسنده مسؤل، گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، واحد مبارکه، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران. رایانامه: elham_moshkelgosh@iau.ac.ir

۳. گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، واحد مبارکه، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران. رایانامه: ar.askari@iau.ac.ir

اطلاعات مقاله	چکیده
<p>نوع مقاله: مقاله پژوهشی</p>	<p>مقدمه: یکی از مهم‌ترین عوامل مؤثر بر بهبود آینده و توسعه پایدار ورزش همگانی و قهرمانی در هر کشوری، وجود معلمان تربیت بدنی توانمند و به‌روز است. هدف از این تحقیق تدوین مدل تربیت معلم تربیت بدنی مبتنی بر رویکرد جامعه‌شناختی ورزش ایران است.</p>
	<p>روش: این تحقیق از نوع اکتشافی و در چارچوب رویکرد کیفی و با به‌کارگیری روش پژوهش داده‌بنیاد انجام شد. نمونه آماری، به روش هدفمند و نظری برای مصاحبه نیمه‌ساختاریافته انتخاب شدند. پس از مصاحبه با ۱۵ نفر اشباع نظری حاصل شد. داده‌ها هم‌زمان با جمع‌آوری اطلاعات با استفاده از رهیافت سیستماتیک تحلیل شدند.</p>
	<p>یافته: یافته‌های پژوهش نشان داد که از تعداد ۲۸۰ کد مفهومی اولیه، ۱۲۵ مفهوم نهایی و ۳۱ زیرمقوله اصلی در ابعاد شش‌گانه مدل پارادایمی شامل شرایط علی، پدیده اصلی، راهبردها، شرایط مداخله‌گر، شرایط زمینه‌ای و پیامدها مدل تربیت معلم تربیت بدنی را تشکیل دادند. یکپارچه‌سازی مقوله‌ها بر مبنای روابط موجود بین آن‌ها شکل‌دهنده مدل پارادایمی برآمده از تحقیق کیفی است.</p>
<p>کلیدواژه‌ها: آموزش و پرورش توانمندسازی تربیت معلم تربیت بدنی رویکرد جامعه‌شناختی</p>	<p>بحث و نتیجه‌گیری: استفاده از این مدل در آموزش، به توسعه ورزش تربیتی، بهبود فرآیند نخبه‌پروری در ورزش، کاهش نقاط ضعف و افزایش قابلیت‌های معلمان تربیت بدنی، توسعه پایدار ورزش و بهبود وضعیت استعدادیابی ورزشی در مدارس کمک می‌کند تا جامعه بتواند از مزایای متعدد ورزش تربیتی بهره‌مند گردد.</p>

استناد: برقی، سیدهاشم؛ مشکل‌گشا، الهام؛ عسکری، احمدرضا. (۱۴۰۴). طراحی مدل تربیت معلم تربیت بدنی: مبتنی بر رویکرد جامعه‌شناختی ورزش ایران.

مطالعات جامعه‌شناختی در ورزش، ۵(۱)، ۳۰-۴۴.

DOI: <https://doi.org/10.30486/4S.2024.1129720>

© نویسندگان.

ناشر دانشگاه آزاد اسلامی واحد اصفهان

مقدمه

تربیت معلم در ایران، به‌عنوان یکی از ارکان مهم نظام آموزشی و تربیتی کشور، نیازمند توجه ویژه و برنامه‌ریزی دقیق است، با توجه به تغییرات فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی جامعه ایرانی در دهه‌های اخیر، نیاز به بازنگری و طراحی مدل‌های تربیت معلم که بتوانند به‌طور مؤثری با این تغییرات همگام شوند، بیش از پیش احساس می‌شود (صفری شالی و اسلامی، ۱۴۰۲). در دهه‌های اخیر، نظام آموزشی ایران با تغییرات چشمگیری مواجه شده است که نه تنها در محتوا و روش‌های آموزشی بلکه در ساختارهای اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی نیز تأثیرگذار بوده است. توجه نظام آموزشی به درس تربیت بدنی به دلیل اثرات متنوع بر جامعه در دهه‌های اخیر دوچندان شده است. معلمان تربیت بدنی با نقش‌های متعدد خود، از ارتقای سلامت جسمانی و روانی گرفته تا ترویج ارزش‌های اخلاقی و اجتماعی، می‌توانند به بهبود کیفیت زندگی و تقویت همبستگی اجتماعی کمک کنند. نقش این معلمان در جامعه بسیار حیاتی و ارزشمند است و تأثیرات جامعه‌شناختی گسترده‌ای را به دنبال دارد. تربیت معلمان تربیت بدنی به عنوان بخشی از این نظام، با چالش‌های متعددی روبه‌روست که نیازمند بازنگری و بهبود است. این چالش‌ها شامل ناهماهنگی‌های موجود در برنامه‌های آموزشی، کمبود امکانات و منابع آموزشی و عدم تطابق آموزش‌های ارائه شده با نیازهای واقعی جامعه و دانش‌آموزان می‌شود (پاسالاری، عزیزی و غلامی، ۱۴۰۱). یکی از موضوعاتی که در این حوزه کمتر مورد توجه قرار گرفته است رویکرد جامعه‌شناختی است. توجه به ابعاد جامعه‌شناختی در تربیت معلم تربیت بدنی از چند جهت حائز اهمیت است. درک ساختارهای اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی جامعه می‌تواند برنامه‌های آموزشی مرتبط‌تر و مؤثرتر را به دنبال داشته باشد. جوامع مختلف دارای نیازها و توقعات متفاوتی از نظام آموزشی خویشند و تربیت معلمان تربیت بدنی که بتوانند به این نیازها پاسخ دهند، مستلزم انطباق با این ساختارهای اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی است (کارتنر اسمیت و فلیچر^۱، ۲۰۲۴). همچنین، ایران دارای تنوع فرهنگی زیادی است و توجه به این رویکرد باعث می‌شود که برنامه‌های تربیت معلم تربیت بدنی به گونه‌ای طراحی شوند که بتوانند با این تنوع فرهنگی هماهنگ باشند و معلمان را برای مواجهه با دانش‌آموزانی با پیش‌زمینه‌های فرهنگی مختلف آماده کنند. از سوی دیگر، توجه به رویکرد جامعه‌شناختی می‌تواند به کاهش نابرابری‌های آموزشی کمک کند. با درک مشکلات اجتماعی و اقتصادی مختلف، می‌توان برنامه‌هایی را طراحی کرد که فرصت‌های آموزشی برابر برای همه دانش‌آموزان فراهم آورند و به‌ویژه به گروه‌های کم‌برخوردار بیشتر توجه کنند (جونز^۲ و همکاران، ۲۰۲۴). تربیت معلمان تربیت بدنی با توجه به رویکرد جامعه‌شناختی، می‌تواند به بهبود تعاملات اجتماعی بین معلمان، دانش‌آموزان و والدین کمک کند (مک نامارا^۳، ۲۰۲۱). این تعاملات مثبت به ایجاد یک محیط آموزشی سالم و حمایتگر منجر می‌شود که در آن دانش‌آموزان می‌توانند بهتر رشد کنند. علاوه بر این برنامه‌های آموزشی که با توجه به رویکرد جامعه‌شناختی تنظیم می‌شوند، می‌توانند کارآمدی بیشتری داشته باشند. این برنامه‌ها معلمان را قادر می‌سازند تا با درک عمیق‌تر از محیط اجتماعی و فرهنگی دانش‌آموزان، روش‌های تدریس خود را بهینه‌سازی کنند و نتایج بهتری در فرایند یادگیری حاصل شود (کارتنر اسمیت و فلیچر^۴، ۲۰۲۴). همچنین، توجه به این رویکرد می‌تواند به توسعه حرفه‌ای معلمان کمک کند. معلمان که به این ابعاد توجه دارند، می‌توانند بهتر با تغییرات اجتماعی و فرهنگی سازگار شوند و مهارت‌های لازم برای مواجهه با چالش‌های جدید را کسب کنند (بناوت^۴ و همکاران، ۲۰۱۶).

در نهایت، توجه به رویکرد جامعه‌شناختی می‌تواند برنامه‌های تربیت بدنی را به گونه‌ای طراحی کند که به نیازهای روانی و اجتماعی دانش‌آموزان نیز پاسخ دهد و در نتیجه به بهبود سلامت کلی آنها کمک کند. تربیت بدنی نه تنها به سلامت جسمانی بلکه به سلامت روانی دانش‌آموزان نیز کمک می‌کند و این توجه می‌تواند به ترویج سلامت جسمانی و روانی در جامعه منجر شود. توجه به ابعاد جامعه‌شناختی در تربیت معلم تربیت بدنی باعث بهبود کیفیت آموزشی، کاهش نابرابری‌ها، بهبود تعاملات اجتماعی، و ارتقای سلامت جسمانی و روانی دانش‌آموزان می‌شود و این توجه باعث می‌شود که برنامه‌های تربیتی معلمان با نیازها و تغییرات جامعه هماهنگ باشند و معلمان تربیت بدنی بتوانند به‌طور مؤثری در ایجاد یک جامعه سالم و پویا نقش ایفا کنند. توانمندسازی معلمان ورزش قدرت بخشیدن به آنان است، بدین معنا که به آنان کمک شود تا حس اعتماد به نفس را در خود تقویت و بر ناتوانی‌ها یا درماندگی‌ها غلبه کنند و همچنین برای انجام فعالیت‌ها به آنان انرژی و انگیزه درونی داده شود که این امر می‌تواند کیفیت عملکرد آنان را افزایش دهد و بهبود عملکرد آنان

¹ Curtner-Smith & Fletcher

² Jones

³ McNamara

⁴ Benavot

باعث توسعه کیفیت آموزش و پرورش و تحقق مطلوبیت‌های اساسی آن می‌گردد (بک و بروچ^۱، ۲۰۰۷)، (هاین و مداکس^۲، ۲۰۰۸)، (مونوب و روان^۳، ۲۰۲۰). نگاهی به پژوهش‌های انجام شده در سایر کشورها نشان می‌دهد که توجه به برنامه‌های تربیت معلم تربیت بدنی از مهمترین بحث‌هایی است که توجه صاحب‌نظران را به خود جلب کرده است (نیکلا^۴، ۲۰۲۱). هاین و مداکس (۲۰۰۸) و نیکلا (۲۰۲۱) در طراحی چارچوبی برای تربیت معلم ورزش حرفه‌ای دریافتند تغییرات در سبک‌ها و مواردی از خطمشی با فوایدی برای معلمان و دانش‌آموزان همراه است (هاین و مداکس، ۲۰۰۸) (نیکلا، ۲۰۲۱). وتس^۵ (۲۰۲۰) با بهره‌گیری از مدل‌یابی معادلات ساختاری به تدوین مدل فعالیت‌های توسعه حرفه‌ای معلمان پرداختند که افزایش دانش، مهارت‌ها و تغییر در شیوه کلاس‌داری معلمان سه مؤلفه اصلی این مدل بود (وتس، ۲۰۲۰). اسماعیلی و همکاران در طراحی چارچوبی برای توسعه حرفه‌ای مدرسان تربیت معلم در روشی ترکیبی دریافتند که در چارچوب طراحی شده از مفاهیم و مقوله‌های خاص از مصاحبه‌ها، شرایط علی در سه دسته توانمندی شناختی، رفتاری و اجتماعی و استراتژی‌ها در سه گروه تدریس در مورد تدریس، یادگیری در مورد تدریس و همسویی تدریس و یادگیری قرار گرفته‌اند که زمینه‌های حرفه‌ای و اجتماعی با مؤلفه‌های مرتبط خود، بر شرایط علی و استراتژی‌ها تأثیر می‌گذارند (اسماعیلی ماهانی و همکاران، ۱۴۰۰). برون‌داد این چارچوب مدرس تربیت معلم حرفه‌ای است و حرفه‌ای شدن مدرسان تربیت معلم علاوه بر پیامدهای حرفه‌ای و اجتماعی متعدد، می‌تواند نقطه آغازی برای تغییر و تحول نظام آموزش باشد. ماهانی و همکاران (۲۰۲۲) در مطالعه‌ای به تدوین مدل مفهومی تربیت معلم فکور از طریق چرخه درس‌پژوهی پرداختند (اسماعیلی ماهانی و همکاران، ۱۴۰۰). یافته‌های تحلیل طی سه مرحله کدگذاری باز، محوری و گزینشی در قالب مدل مفهومی، با محوریت مقوله اصلی «درس‌پژوهی با رویکرد تربیت معلم فکور»، شرایط علی (منطق برنامه درسی و مؤلفه‌های آن)، شرایط زمینه‌ای (دانشگاه، وزارت آموزش و پرورش و ادارات تابعه، مدارس)، شرایط واسطه‌ای (ویژگی‌های فردی استادان، معلمان راهنما و دانشجو معلمان، عوامل اجتماعی و سازمانی)، راهبردها (برنامه‌ریزی جامع و همه‌جانبه دانشگاه و وزارت آموزش و پرورش) و پیامدها (رشد من حرفه‌ای) را منعکس نمود. پورلک (۱۳۹۶) در مطالعه‌ای تطبیقی به مقایسه شباهت‌ها و تفاوت‌های نظام تربیت معلم ایران و فنلاند پرداخت (پورلک، ۱۳۹۶). ساختار تربیت معلم دو کشور در پنج بخش، سیاست‌گذاری اولیه (اهداف)، محتوای برنامه درسی تربیت معلم (محتوا)، فرایند اجرایی تربیت معلم (فرایند)، نظارت و ارزیابی برنامه‌های تربیت معلم (بازخورد) و جایگاه اجتماعی و حرفه‌ای استادان تربیت معلم مقایسه شد. نتایج نشان داد با وجود شباهت‌های ظاهری، تفاوت اساسی بین ابعاد پنج‌گانه تربیت معلم ایران و فنلاند وجود دارد. با نگاهی به مطالعات پیشین به نظر می‌رسد موضوعاتی مانند تربیت معلمان تربیت بدنی کمتر مورد توجه قرار گرفته است. ضروری است مدلی جامعه‌شناختی برای تربیت معلمان تربیت بدنی تدوین گردد؛ بنابراین این تحقیق به دنبال پاسخگویی به این سؤال اساسی است که مدل جامعه‌شناختی تربیت معلم تربیت بدنی در ایران چگونه است؟

روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر، پژوهشی کیفی با رویکرد استقرایی است و از نظر جهت‌گیری، پژوهشی بنیادی محسوب می‌شود. به دلیل اینکه پژوهش حاضر بر شکل‌دهی چارچوب مفهومی یا تدوین نظریه تأکید می‌کند از راهبرد نظریه داده‌بنیاد و رویکرد استراوس و کوربین^۶ (۱۹۹۸)، استفاده شد. روش نمونه‌گیری هدفمند بود و به صورت نظری و گلوله برفی با تمرکز بر تدوین نظریه انجام شد. برای این پژوهش ۱۵ نفر از اعضای هیأت علمی دانشگاه فرهنگیان (مدیریت ورزشی)، مدیران و کارشناسان تربیت بدنی آموزش و پرورش انتخاب شدند. ابزار پژوهش حاضر، مصاحبه‌های نیمه‌ساختاریافته با سؤال‌های نوع باز پاسخ بودند. زمان در نظر گرفته شده برای هر مصاحبه، به‌طور میانگین ۴۰ دقیقه بود. پس از اجرای مصاحبه‌ها، محتوای مصاحبه‌ها کلمه به کلمه دست‌نویس و اجرا شد. فرایند نمونه‌گیری تا رسیدن به اشباع نظری ادامه پیدا کرد؛ بدین معنا که در جریان مصاحبه اطلاعات جدیدتری از داده‌ها استخراج نشود. از روش پیشنهادی استراوس و کوربین (۲۰۱۱) برای تحلیل داده‌ها بعد از اولین مصاحبه استفاده شد. پس از مصاحبه با ۱۵ نفر، اشباع نظری حاصل شد. اطلاعات جمعیت‌شناختی مصاحبه‌شوندگان

¹ Back & Baruch

² Heine & Maddox

³ Monobe & Ruan

⁴ Nikola

⁵ Vats

⁶ Strauss & Corbin

نهایی در جدول ۱ آورده شده است. مطابق جدول ۱، ۴ نفر عضو هیأت علمی دانشگاه، ۳ نفر معاونت تربیت بدنی و سلامتی، ۴ نفر کارشناس تربیت بدنی اداره کل، ۴ نفر معلم تربیت بدنی بودند. میانگین سن این افراد ۴۸ سال، یازده نفر زن و ۴ نفر مرد بودند.

جدول ۱. توصیف ویژگی‌های جمعیت‌شناختی مصاحبه‌شوندگان

ردیف	تخصص	سمت	مدرک تحصیلی	جنسیت	سابقه خدمت	سن
۱	تربیت بدنی	استاد دانشگاه	دکتری	مرد	۲۰	۵۰
۲	تربیت بدنی	مدیر معاونت تربیت بدنی و سلامتی	دکتری	مرد	۲۵	۵۲
۳	تربیت بدنی	مدیر معاونت تربیت بدنی و سلامتی	دکتری	مرد	۲۴	۵۴
۴	تربیت بدنی	مدیر معاونت تربیت بدنی و سلامتی	دکتری	مرد	۲۶	۵۰
۵	تربیت بدنی	کارشناس تربیت بدنی اداره کل	دکتری	زن	۲۱	۴۲
۶	تربیت بدنی	کارشناس تربیت بدنی اداره کل	کارشناسی ارشد	زن	۱۰	۴۰
۷	مدیریت ورزشی	کارشناس تربیت بدنی اداره کل	دکتری	مرد	۳۰	۶۷
۸	مدیریت ورزشی	کارشناس تربیت بدنی اداره کل	دانشجوی دکترا	مرد	۱۵	۳۵
۹	روانشناس ورزشی	معلم ورزش	دانشجوی دکتری	زن	۱۳	۳۴
۱۰	مدیریت ورزشی	معلم ورزش	دکتری	مرد	۳۰	۶۳
۱۱	مدیریت ورزشی	عضو هیأت علمی دانشگاه	دکتری	مرد	۱۱	۴۸
۱۲	مدیریت ورزشی	عضو هیأت علمی دانشگاه	دکتری	مرد	۱۵	۵۱
۱۳	مدیریت ورزشی	عضو هیأت علمی دانشگاه	دکتری	زن	۸	۴۲
۱۴	تربیت بدنی	معلم ورزش	دانشجوی دکتری	مرد	۵	۴۳
۱۵	تربیت بدنی	معلم ورزش	دکتری	مرد	۱۲	۴۹

در طول مطالعه، برای اطمینان از صحت و استحکام داده‌ها، پژوهشگر از خود مشارکت‌کنندگان دوباره می‌خواست که به تفسیر معنای کلمات مصاحبه خود بپردازند تا به اشتراک نظر برسند. بازبینی توسط اعضا، خواندن متن مصاحبه‌ها، تجدیدنظر روی کدهای اولیه، طبقات و مفاهیم و دریافت بازخورد، از روش‌های تعیین اعتبار داده‌ها بودند، مقبولیت داده‌ها با بازنگری ناظران تأیید شد و متن مصاحبه‌ها، کدها و طبقات استخراج شد. از مجموع ۱۵ مصاحبه انجام شده، مصاحبه‌های شماره ۵، ۹ و ۱۵ به طور تصادفی، بای سنجش پایایی، با استفاده از ضریب پایایی بازآزمون (شاخص ثبات) و دوکدگذار (شاخص تکرارپذیری)، انتخاب شدند که نتایج حاصل مطابق جدول ۲ و ۳ آمده است. ضرایب بالای ۰/۸، نشانگر پایایی مصاحبه‌هاست. در این پژوهش ضریب پایایی بازآزمون، ۰/۹۱۳ (جدول ۲) و ضریب پایایی دوکدگذار، ۰/۹۱۵ (جدول ۳) به دست آمد که نشانه پایایی زیاد مصاحبه‌هاست.

جدول ۲. محاسبه ضریب پایایی بازآزمون

ردیف	عنوان مصاحبه	تعداد تصمیم‌ها (کدهای)	تعداد تصمیم‌ها (کدهای)	تعداد ضریب پایایی	توافق
۱	P5	۷۵	۷۰	۶۹	۰/۹۵
۲	P9	۶۹	۶۶	۶۰	۰/۸۹
۳	P15	۷۱	۷۵	۶۶	۰/۹۰
کل	۲۱۵	۲۱۱	۱۹۵	۰/۹۱۳	

جدول ۳. محاسبه ضریب دو کدگذار

ردیف	عنوان مصاحبه	تعداد تصمیم‌ها (کدهای) پژوهشگر اول (در زمان ۱)	تعداد تصمیم‌ها (کدهای) پژوهشگر اول (در زمان ۲)	تعداد ضریب پایایی	ضریب پایایی
۱	P ₅	۷۵	۶۶	۶۶	۰/۹۴
۲	P ₉	۶۹	۶۰	۵۹	۰/۹۱
۳	P ₁₅	۷۱	۶۳	۶۰	۰/۸۹
کل		۲۱۵	۱۸۹	۵۷	۰/۹۱۵

فرایند تحلیل شامل سه نوع کدگذاری باز و کدگذاری محوری و کدگذاری انتخابی بود. کدگذاری باز فرایندی تحلیلی است که از طریق آن، مفاهیم مشخص می‌شوند. رویه کدگذاری محوری، عملی مربوط به دسته‌بندی مفاهیم به زیرشاخه‌ها در امتداد خطوط ویژگی‌ها و ابعاد آن است. بر اساس «رهیافت نظام‌مند»، مجموع مقوله‌های مستخرج از داده‌های خام، در قالب الگویی به نام الگوی کدگذاری محوری گردآوری می‌شوند (استراوس و کوربین، ۱۹۹۸). این الگو شامل شش محور شرایط علی، مقوله مرکزی، راهبردها، شرایط زمینه‌ای و شرایط مداخله‌گر و پیامدهاست. کدگذاری انتخابی، فرایند یکپارچه‌سازی و بهبود مقوله‌هاست. در واقع، کدگذاری انتخابی مهم‌ترین مرحله نظریه‌پردازی است که پژوهشگر در آن مقوله‌ها را با یکدیگر ارتباط می‌دهد و بر اساس این ارتباطات سعی می‌کند تصویر یا نظریه‌ای در مورد موضوع خلق کند؛ از این رو، در این پژوهش، بر اساس ابعاد پارادایم کدگذاری، تحلیل داده‌های حاصل از مصاحبه تبیین می‌شود. برای کدگذاری و تحلیل مصاحبه‌ها از نرم افزار مکس کیودا^۱ نسخه ۲۰۲۰ استفاده شد.

یافته‌های پژوهش

در پژوهش حاضر روش تحلیل داده‌ها، نظریه برخاسته از داده‌ها بود. اولین مرحله تجزیه و تحلیل داده‌ها براساس این نظریه، کدگذاری باز بود. در مرحله کدگذاری باز، داده‌ها که از مصاحبه به دست آمده بود و از مصاحبه‌ها ضبط و یادداشت‌برداری شده بود مطالعه و ۱۲۵ مفهوم نهایی (کد) استخراج شد. با توجه به کدگذاری باز، در کدگذاری محوری مفاهیم مشترک و مشابه از نظر مفهومی و معنایی در قالب ۳۱ زیر مقوله (مفهوم فرعی) طبقه‌بندی و آنگاه مفاهیم مشترک از لحاظ معنایی در قالب شش مقوله اصلی طبقه‌بندی شدند در مرحله سوم از طریق کدگذاری انتخابی (گزینشی) ارتباط بین مقوله‌ها مشخص و در نهایت مدل مفهومی پژوهش حاصل شد. در مجموع کل مصاحبه‌ها شش مقوله شامل پدیده اصلی، شرایط علی، شرایط زمینه‌ای (محیطی)، راهبردها، پیامد نهایی و شرایط مداخله‌گر به دست آمد که از سؤالات مصاحبه و با استفاده از کدگذاری باز، محوری و گزینشی (انتخابی) حاصل شد.

جدول ۴. کدها، مفاهیم و مقوله‌های حاصل از مصاحبه‌ها

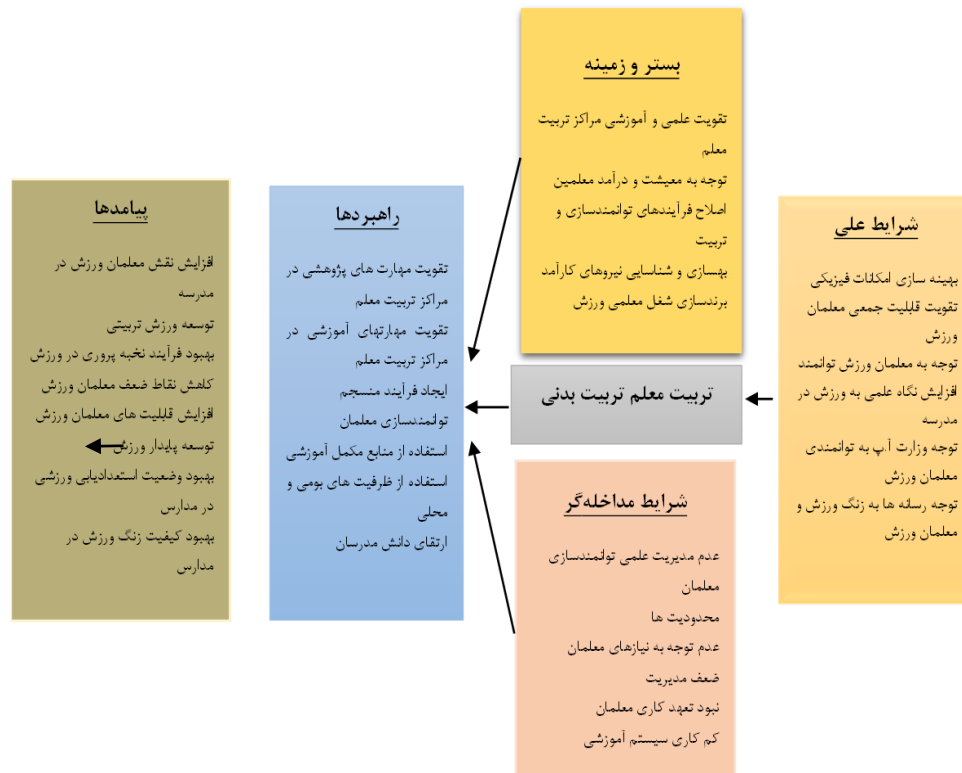
مقوله‌های اصلی	زیر مقوله‌ها (مفاهیم اصلی)	کدهای نهایی (مفاهیم فرعی)
عوامل علی	بهبود امکانات فیزیکی پرورش معلمان ورزش	افزایش زیرساخت‌های مراکز تربیت معلمان ورزشی
	استفاده از تجهیزات نوین در پرورش معلمان ورزش	به‌روزرسانی تجهیزات و زیرساخت‌های قدیمی مراکز تربیت معلمان ورزش
	بهبود مهارت‌های ارتباط جمعی در بین کارآموزان	همصدایی تمامی ارکان مؤثر در پرورش معلمان ورزش
	تقویت قابلیت جمعی معلمان ورزش	هماهنگی نهادهای فرهنگی و آموزشی در امر پرورش معلمان ورزش
		بهبود کار تیمی و هماهنگی در آموزش معلمان ورزش

^۱ . maxqda

	توجه به معلمان ورزش توانمند	نخبه‌گزینی در امر تربیت کارآموزان معلمی ورزش عدالت‌محوری در ارزیابی‌ها ایجاد مزیت‌های شغلی برای معلمان ورزش توانمند بهبود جایگاه معلمان ورزش توانمند
	افزایش نگاه علمی به ورزش در مدرسه	بهبود نگرش جامعه به زنگ ورزش پذیرفتن ورزش به عنوان مقوله‌ای علمی و فرهنگی در مدرسه اجتناب از رویکردهای غیرعلمی و آسیب‌زا در زنگ ورزش احساس نیاز به معلمان ورزش علمی در مدرسه
	توجه وزارت آ.پ به توانمندی معلمان ورزش	افزایش اهمیت درس ورزش برای آ.پ توجه بیشتر آ.پ به معلمان ورزش شناخت جایگاه زنگ ورزش در توسعه سلامت جامعه
	توجه رسانه‌ها به زنگ ورزش و معلمان ورزش	توجه رسانه‌های به زنگ ورزش دفاع رسانه‌ها از حقوق معلمان ورزشی نقد و ارزیابی فرآیندها و تصمیمات مرتبط با زنگ ورزش در رسانه‌ها
شرایط زمینه‌ای	تقویت علمی و آموزشی مراکز تربیت معلم	افزایش تعداد مدرسان معلمان ورزش توجه به جنبه‌های پژوهشی در تربیت معلمان ورزش جذب فارغ التحصیلان نخبه در مراکز تربیت معلمان ورزش افزایش امکانات مراکز آموزش معلمان ورزش استفاده امکانات نوین آموزش مدرسان به‌روز کردن منابع آموزشی معلمان ورزش
	توجه به معیشت و درآمد معلمان	مشهور بودن معلمان ورزش به افرادی با زندگی معمولی و عادی فرار کردن نخبه‌ها از معلمی ورزش به علت درآمد کم
	اصلاح فرآیندهای توانمندسازی و تربیت	دوین برنامه عملیاتی توانمندسازی معلمان بازمهندسی فرآیندهای توانمندسازی افزایش دوره‌های توانمندسازی مدرسان
	بهبود سازی و شناسایی نیروهای کارآمد	به‌سازی کارورزی افزایش دوره‌های کارورزی کیفی‌سازی دوره‌های کارورزی رصد مستمر دوره‌های کارورزی اصلاح فرآیندهای جذب نیرو شناساندن مراکز تربیت معلم به دانش‌آموزان قبل از کنکور وزن‌دهی مجدد به شاخص‌های انتخاب معلمان ورزش
	برندسازی شغل معلمی ورزش	معرفی معلمان ورزش برتر در جامعه توجه به رسانه‌ها در امر معرفی معلمان ورزش ایجاد مقبولیت برای معلمان ورزش در جامعه
عوامل مداخله‌گر	عدم بهره‌گیری از متخصصان در بخشهای مختلف پرورش معلمان ورزش علمی نبودن روش‌های آموزشی مدیریت ضعیف دانش و شناخت نیروی انسانی و مدیریت استعدادها	

محدودیت‌ها	<p>نبود نظام جامع و نظام علمی برای پرورش معلمان</p> <p>عدم وجود منابع مالی</p> <p>محدودیت‌های مکانی و تجهیزات ورزشی</p> <p>نیاز شدید جامعه معلمان ورزش به افراد توانمند</p> <p>محدودیت‌های علمی و عدم دسترسی به منابع علمی جدید و به روز</p> <p>محدودیت‌های منابع مالی</p> <p>عدم اختصاص تسهیلات کافی به توانمندسازی معلمان</p> <p>عدم وجود امکانات و تجهیزات آموزشی دقیق</p>
عدم توجه به نیازهای معلمان	<p>عدم توجه به وضعیت معیشتی خانواده‌های معلمان ورزش</p> <p>عدم برخورداری معلمان ورزش از نیازهای اولیه زندگی</p> <p>عدم توجه به زندگی معلمان بعد از بازنشستگی</p> <p>عدم توجه به نیازهای امکاناتی معلمان ورزش</p> <p>عدم حمایت کافی از معلمان ورزش توانمند و نخبه</p>
ضعف مدیریت	<p>سرمایه انسانی و مالی اطلاعاتی به شکل درست مدیریت نشود، تشکیلاتی نبود فرایند منسجم نگه داشتن نخبگان کشور و جلوگیری از کوچ آن‌ها</p> <p>وجود مدیران ضعیف و غیر تخصصی در رأس کار و برعکس</p> <p>قائم به فرد بودن قوانین و تصمیمات یعنی با عوض شدن یک مسئول</p> <p>عدم آشنایی و حمایت مدیریت کلان از پرورش معلمان ورزش</p> <p>دیدگاه‌های سنتی برخی مدیران و مسئولان ورزشی</p> <p>ثبات اندک مدیریت در اکثر طرح‌های بلند مدت اجرایی</p>
نبود تعهد کاری معلمان	<p>سلامتی معلمان از نظر اخلاقی و متعهد بودن</p> <p>نبود علاقه معلمان برای سوق دادن دانش‌آموزان به شغل معلمی ورزش</p> <p>کشف ویژگی‌ها و استعداد تدریس بین دانش‌آموزان</p> <p>متعهدسازی معلمان و مسئولان تربیت معلم</p>
کم کاری سیستم آموزشی	<p>ذهنیت نامناسب دانش‌آموزان به شغل معلمی در دوران مدرسه</p> <p>توزیع نامناسب امکانات در کلان‌شهرها و روستاها</p> <p>عدم توانمندی دانش‌آموزان قبل از ورود به مراکز تربیت معلم</p>
تقویت مهارت‌های پژوهشی در مراکز تربیت معلم	<p>افزایش ضریب پژوهش در ارزیابی‌ها</p> <p>تقویت مهارت‌های جستجو در سامانه‌های علمی</p> <p>آشنایی کارآموزان تربیت معلم با مراجع علمی و پژوهشی</p> <p>تمرکز بیشتر بر مهارت‌های پژوهشی و روش‌های تحقیق</p>
تقویت مهارت‌های آموزشی در مراکز تربیت معلم	<p>استفاده از روش‌های نوین آموزش</p> <p>جدی گرفتن مبحث مهارت‌های آموزشی</p> <p>افزایش دروس مربوط به آموزش</p>
مقوله‌های راهبردی	<p>ایجاد فرآیند منسجم توانمندسازی معلمان</p> <p>استفاده از معلمان ورزش برتر در آموزش</p> <p>حذف موازی کاری در توانمندسازی معلمان ورزش</p> <p>هماهنگی تمامی ارکان در توانمندسازی معلمان ورزش</p> <p>شناسایی فرآیندهای مؤثر بر هدررفت زمان و انرژی</p> <p>اصلاح فرآیند توانمندسازی معلمان ورزش بر اساس نتایج تحقیقات علمی</p>

	استفاده از منابع مکمل آموزشی	استفاده مقطعی از مدرسان خارجی بسنده نکردن به آموزش‌های سنتی برگزاری دوره‌های مشترک آموزشی با کشورهای خارجی
	استفاده از ظرفیت‌های بومی و محلی	توجه به ظرفیت‌های قومی در توانمندسازی معلمان ورزش توجه به استعدادها و منطقه‌ای و محلی استفاده از ظرفیت استان‌ها و شهرستان‌ها برای توانمندی کارآموزان آشنایی کارآموزان معلمی ورزش با فرهنگ‌های بومی و محلی
	ارتقای دانش مدرسان	افزایش دانش مدیران و مربیان و افراد درگیر، آموزش معلمان برگزاری دوره‌های آموزشی تربیت مدرس تربیت بدنی ارسال مدرسان به دوره‌های توانمندسازی بین‌المللی استفاده از مدرسان بین‌المللی برای توانمندسازی مدرسان پرورش و نگهداری نیروهای مستعد در تربیت معلمان
پیامدها	افزایش نقش معلمان ورزش در مدرسه	بهبود جایگاه معلمان ورزش افزایش نقش معلمان ورزش در تصمیم‌گیری‌ها بهبود روابط عمومی و ارتباط معلمان ورزش با سایر ارکان مدرسه بهبود ارتباط معلمان ورزش با دانش‌آموزان و خانواده‌ها
	توسعه ورزش تربیتی	افزایش یادگیری عوامل اخلاقی با ورزش در مدرسه افزایش آگاهی خانواده‌ها در مورد نقش‌های تربیتی ورزشی توسعه جایگاه ورزش تربیتی
	بهبود فرآیند نخبه‌پروری در ورزش	ثبات در شناسایی استعدادها نگاهدشت بهتر استعدادهای ورزشی کشف شده افزایش آگاهی معلمان ورزش تربیت شده در مورد استعدادیابی و فرآیندهای آن
	کاهش نقاط ضعف معلمان ورزش	آشنایی کارآموزان با نقاط ضعف خود آموزش خودسازی به کارآموزان معلمی ورزش توجه بیشتر کارآموزان به مسائل درونی به جای مسائل بیرونی شناخت بیشتر کارآموزان از پتانسیل‌ها و استعدادهای خود
	افزایش قابلیت‌های معلمان ورزش	بهبود عملکرد معلمان ورزش در مدرسه افزایش انگیزه‌های شغلی و کاری معلمان ورزش بهبود مهارت‌های علمی و آموزشی معلمان ورزشی کمک به توسعه ورزش کشور
	توسعه پایدار ورزش	کمک به وزارت ورزش و جوانان در کشف استعدادهای ورزشی بهبود نتیجه‌گیری تیم‌های ملی ورزشی در آینده ثبات در روند نتیجه‌گیری تیم‌های ملی ورزشی در میدانهای بین‌المللی
	بهبود وضعیت استعدادیابی ورزشی در مدارس	افزایش دقت در شناخت ورزشکاران مستعد بهبود رویه‌های توانمندسازی ورزشکاران مستعد علمی‌تر شدن فرآیند مدیریت استعداد در ورزش مدارس افزایش درصد ماندگاری و نگهداشت استعدادهای شناسایی شده در مدرسه
	بهبود کیفیت زنگ ورزش در مدارس	رضایت بیشتر دانش‌آموزان از برنامه‌ها رضایت بیشتر والدین از کیفیت زنگ ورزش بهبود کارکردهای مثبت زنگ ورزش در زندگی دانش‌آموزان

شکل ۱. مدل تربیت معلم تربیت بدنی مبتنی بر رویکرد جامعه‌شناختی ورزش ایران

بحث و نتیجه‌گیری

همان‌طور که بیان شد، توانمندسازی معلمان تربیت بدنی که نهایتاً می‌تواند به بهبود کیفیت عملکرد این معلمان در مدارس بینجامد، به عوامل متعددی بستگی دارد که باید مد نظر مدیران و مسئولان مربوط به‌ویژه مدیران دانشگاه‌های تربیت معلم کشور قرار گیرد تا بتوانند با مهیا ساختن بسترهای لازم، اقدامات مناسبی در این زمینه انجام دهند. در این راستا، نخبگان نمونه تحقیق معتقد بودند که اصلی‌ترین شرایط مورد نیاز را عامل عملکرد آموزش و پرورش به عنوان متولی اصلی امر با ارتقای همکاری درون سازمانی و نیز همکاری با سایر دستگاه‌های اجرایی در امر شناسایی و پرورش معلمان ورزش، فراهم‌سازی امکانات شناسایی دانش‌آموزان مستعد برای شغل معلمی ورزش و عقد تفاهم‌نامه‌های همکاری با دستگاه‌هایی همچون وزارت ورزش و جوانان حول محور توانمندسازی معلمان ورزش؛ عامل کیفیت دوره‌های آموزشی به صورت کیفی‌سازی، استفاده از منابع به‌روز و قوی در پرورش معلمان تربیت بدنی و توجه به کیفیت به جای کمیت؛ عامل برنامه‌ریزی و مدیریت منسجم تربیت معلمان از طریق تدوین برنامه راهبردی و عملیاتی توانمندسازی کارآموزان معلمی ورزش، تحلیل محیطی از وضعیت شغلی معلمان ورزش و آینده‌پژوهی زنگ ورزش و مشکلات آن و نهایتاً عامل امکانات مادی و معنوی شامل توجه به امکانات و تجهیزات مورد نیاز، حمایت مالی و معنوی از مراکز تربیت معلم و مهیا ساختن امکانات حداقلی برای مراکز تربیت معلم تشکیل می‌دهد.

در واقع می‌توان گفت با بهبود عوامل یاد شده، می‌توان به بهبود و توانمندسازی معلمان تربیت بدنی و متعاقباً افزایش کارایی و اثربخشی عملکرد آنان در جامعه امیدوار بود؛ اما باید توجه داشت که شرایط علی خاصی نیز وجود دارد که به طور مستقیم بر این عوامل تأثیرگذار بوده و می‌تواند توانمندسازی معلمان تربیت بدنی را تحت تأثیر قرار دهد. بهینه‌سازی امکانات فیزیکی، تقویت قابلیت جمعی معلمان ورزش، توجه به معلمان ورزش توانمند، افزایش نگاه علمی به ورزش در مدرسه، توجه وزارت آ.پ به توانمندی معلمان ورزش و توجه رسانه‌ها به زنگ ورزش و معلمان ورزش از جمله این عواملند. بر این اساس لازم است که با افزایش زیرساخت‌های مراکز تربیت معلمان ورزش و بهبود امکانات فیزیکی و استفاده از تجهیزات نوین و به‌روز در آن‌ها، زمینه ارتقای امکانات فیزیکی مهیا شده و با نخبه‌گزینی در امر تربیت کارآموزان معلمی ورزش، عدالت محوری در ارزیابی‌ها، ایجاد مزیت‌های شغلی برای و نیز بهبود جایگاه معلمان ورزش توانمند، برای ارتقای عملکرد آنان انگیزه‌های لازم فراهم آید. در این مسیر، همکاری سایر سازمان‌ها به‌ویژه رسانه‌ها و در رأس آنها سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران حیاتی است و باید برای ارتقای جایگاه جامعه‌شناختی تربیت بدنی و شأن و جایگاه معلمان این درس حمایت

همه‌جانبه‌ای صورت دهند. با این تفاسیر، لازم است که تمامی عوامل و شرایط علی به گونه‌ای دستکاری و مدیریت شوند که همسو با ارتقای مهارت‌ها و بهبود فرایندهای توانمندسازی معلمان ورزش کشور شوند. این یافته با تحقیقات سای^۱ و همکاران (۲۰۱۳) و ترهان و همکاران (۲۰۱۹) همخوان است (سای و همکاران، ۲۰۱۳)، (تارهان^۲ و همکاران، ۲۰۱۹).

البته همه‌چیز به عوامل علی بر نمی‌گردد و لازم است در کنار این عوامل، شرایط زمینه‌ای و مداخله‌گر را نیز مد نظر قرار داد؛ زیرا این عوامل نیز می‌توانند بر شرایط اصلی اثرگذار بوده و کمیت و کیفیت تربیت جامعه‌شناختی معلمان تربیت بدنی را با وجود تأثیرات عوامل علی، دستخوش تغییر نمایند. در واقع ابتدا لازم است که بسترهای لازم برای بهبود برنامه‌های توانمندسازی معلمان تربیت بدنی فراهم شود، سپس می‌توان به دستکاری عوامل علی پرداخت. با توجه به یافته‌های تحقیق می‌توان گفت با تقویت علمی و آموزشی مراکز تربیت معلم به عنوان اصلی‌ترین مراکز جذب و پرورش معلمان از جمله معلمان تربیت بدنی با استفاده از راهکارهایی همچون افزایش تعداد مدرسان معلمان ورزش، توجه به جنبه‌های پژوهشی در تربیت معلمان ورزش، جذب فارغ‌التحصیلان نخبه در مراکز تربیت معلمان تربیت بدنی، افزایش امکانات مراکز آموزش معلمان ورزش، استفاده مدرسان از امکانات نوین آموزش و به‌روز کردن منابع آموزشی معلمان ورزش به عنوان یکی از شرایط زمینه‌ای موضوع نام برد. این یافته با یافته‌های روزن و اسمیت^۳ (۲۰۱۰) همسوست. (روزن و اسمیت، ۲۰۱۰).

توجه به معیشت و درآمد معلمان نیز دیگر شرایط زمینه‌ای بود که نمونه تحقیق بر آن تأکید داشتند؛ زیرا امروزه جامعه معلمان تربیت بدنی به افرادی با زندگی معمولی و عادی مشهورند که این موضوع سبب فرار نخبه‌ها از شغل معلمی به علت درآمد کم شده است؛ بنابراین لازم است که با ارتقای وضعیت معیشت معلمان، بسترهای افزایش انگیزه نخبگان به شغل معلمی ایجاد گردد. اصلاح فرایندهای توانمندسازی و تربیت معلمان تربیت بدنی با کمک بازمهندسی فرایندهای توانمندسازی تدوین برنامه عملیاتی توانمندسازی معلمان و افزایش دوره‌های توانمندسازی مدرسان؛ به‌سازی و شناسایی نیروهای کارآمد با افزایش و رصد مستمر دوره‌های کارورزی، بهسازی و کیفی‌سازی دوره‌های کارورزی، اصلاح فرایندهای جذب نیرو و شناساندن مراکز تربیت معلم به دانش‌آموزان قبل از کنکور و در نهایت، برندسازی شغل معلمی تربیت بدنی به کمک پتانسیل رسانه‌ها و معرفی معلمان ورزش برتر در جامعه و ایجاد مقبولیت برای معلمان ورزش در جامعه نیز دیگر شرایط زمینه‌ای موضوع را تشکیل می‌دهند که بایستی به آن‌ها توجه ویژه‌ای صورت پذیرد. میشل^۴ و همکاران (۲۰۱۰) نیز در مطالعه خود به نتایج مشابهی دست یافتند (میشل و همکاران، ۲۰۱۰). در کنار شرایط زمینه‌ای، شرایط مداخله‌گری نیز وجود دارد که همچون شرایط زمینه‌ای می‌تواند در انتخاب و گزینش راهبردهای مناسب برای ارتقای توانمندسازی معلمان تربیت بدنی مداخله نموده و آن را تحت تأثیر قرار دهد. در این راستا به نظر می‌رسد که عواملی همچون عدم مدیریت علمی توانمندسازی معلمان به دلیل عدم بهره‌گیری از متخصصان در بخش‌های مختلف پرورش معلمان تربیت بدنی، علمی نبودن روش‌های آموزشی، مدیریت ضعیف دانش و شناخت نیروی انسانی و مدیریت استعدادها و نبود نظام جامع و نظام علمی برای پرورش معلمان تربیت بدنی بر این مسیر تأثیرات سویی داشته باشد. همچنین، محدودیت‌های مختلفی مانند عدم وجود و محدودیت‌های منابع مالی، محدودیت‌های مکانی و تجهیزات ورزشی، نیاز شدید جامعه معلمان تربیت بدنی به افراد توانمند، محدودیت‌های علمی و عدم دسترسی به منابع علمی جدید و به روز، عدم اختصاص تسهیلات کافی به توانمندسازی معلمان و عدم وجود امکانات و تجهیزات آموزشی دقیق وجود دارد که مدیران و متولیان توانمندسازی معلمان تربیت بدنی را به شدت با مشکل مواجه نموده و اجازه تدوین و اجرای بهینه برنامه‌های توانمندسازی را از آنان سلب می‌نماید. در کنار این عوامل، عامل عدم توجه به نیازهای معلمان نیز وجود دارد که مطمئناً می‌تواند از انگیزه نخبگان برای انتخاب شغل معلمی بکاهد؛ به طور مثال، مواردی همچون عدم توجه به وضعیت معیشتی خانواده‌های معلمان ورزش، عدم برخورداری معلمان ورزش از نیازهای اولیه زندگی، عدم توجه به زندگی معلمان بعد از بازنشستگی، عدم توجه به نیازهای امکاناتی معلمان ورزش و عدم حمایت کافی از معلمان ورزش توانمند و نخبه، سبب کاهش انگیزه دانش‌آموزان کنکوری می‌شود که در صورت وجود آن‌ها می‌توان به افزایش انگیزه نخبگان برای انتخاب شغل شریف معلمی امیدوارتر بود. علاوه بر موارد یاد شده، عوامل دیگری مانند ضعف مدیریت، نبود تعهد کاری معلمان و کم‌کاری سیستم آموزشی نیز

¹Singh

²Tarhan

³Roness & Smith

⁴Mitchell

مزید بر علت شده و شرایط و راهکارهای بهبود و ارتقای توانمندسازی معلمان ورزش را با مضیقه همراه نموده است. این یافته‌ها با نتایج تحقیق تارهان و همکاران (۲۰۱۹) که مهمترین مانع در تربیت معلم را شیوه‌های نامناسب تدریس می‌دانستند ناهم‌سوست (تارهان و همکاران، ۲۰۱۹). مدیریت نامناسب سرمایه انسانی و مالی و اطلاعاتی، نبود فرایند منسجم نگه داشتن نخبگان کشور و جلوگیری کوچ آن‌ها، وجود مدیران ضعیف و غیر تخصصی در رأس کار و برعکس، قائم به فرد بودن قوانین و تصمیمات تشکیلات مرتبط، عدم آشنایی و حمایت مدیریت کلان از پرورش معلمان تربیت بدنی، دیدگاه‌های سنتی برخی مدیران و مسئولان ورزشی، ثبات اندک مدیریت در اکثر طرح‌های بلندمدت اجرایی، کاهش سلامتی معلمان حاضر از نظر اخلاقی و متعهد بودن، نبود علاقه معلمان برای سوق دادن دانش‌آموزان به شغل معلمی تربیت بدنی، کاهش انگیزه معلمان برای کشف ویژگی‌ها و استعداد تدریس در بین دانش‌آموزان، نبود انگیزه‌های کافی برای متعهدسازی معلمان و مسئولان تربیت معلم، ذهنیت نامناسب دانش‌آموزان به شغل معلمی در دوران مدرسه و در نهایت توزیع نامناسب امکانات در کلان‌شهرها و روستاها و نیز عدم توانمندی دانش‌آموزان قبل از ورود به مراکز تربیت معلمی جملگی مواردی‌اند که در رابطه با عوامل یاد شده مورد شناسایی قرار گرفته و لازم است برای تعدیل آن‌ها، راهبردها و برنامه‌های ویژه‌ای پیش‌بینی شود.

مشاهده می‌شود که متغیرها و عوامل متعددی وجود دارد که در انتخاب راهکارها و راهبردهای مناسب تربیت معلمان تربیت بدنی باید مد نظر مسئولان قرار گیرد. با این اوصاف و با توجه به تمامی عوامل و متغیرهای شناسایی شده نمونه تحقیق راهکارهایی را برای رفع مشکلات موجود و بهبود وضعیت توانمندسازی معلمان تربیت بدنی پیشنهاد دادند؛ یکی از این راهبردها، تقویت مهارت‌های پژوهشی در مراکز تربیت معلم بود که می‌توان آن را راهکارهایی همچون افزایش ضریب پژوهش در ارزیابی‌ها، تقویت مهارت‌های جستجو در سامانه‌های علمی، آشنایی کارآموزان تربیت معلم با مراجع علمی و پژوهشی و تمرکز بیشتر بر مهارت‌های پژوهشی و روش‌های تحقیق به منصفه ظهور رسانید. همچنین، تقویت مهارت‌های آموزشی در مراکز تربیت معلم با استفاده بهینه از روش‌های نوین آموزش، جدی گرفتن مبحث مهارت‌های آموزشی و افزایش دروس مربوط به آموزش دیگر راهکار مد نظر نخبگان تحقیق بود. دیگر راهبرد پیشنهادی را ایجاد فرآیند منسجم توانمندسازی معلمان با راهکارهایی مانند استفاده از معلمان تربیت بدنی برتر در آموزش، حذف موازی کاری در توانمندسازی معلمان تربیت بدنی، هماهنگی تمامی ارکان در توانمندسازی معلمان تربیت بدنی، شناسایی فرآیندهای مؤثر بر هدررفت زمان و انرژی و اصلاح فرآیند توانمندسازی معلمان تربیت بدنی بر اساس نتایج تحقیقات علمی تشکیل می‌داد. استفاده از منابع مکمل آموزشی به صورت استفاده مقطعی از مدرسان خارجی، بسنده نکردن به آموزش‌های سنتی و برگزاری دوره‌های مشترک آموزشی با کشورهای خارجی؛ استفاده از ظرفیت‌های بومی و محلی با توجه ویژه به ظرفیت‌های قومی در توانمندسازی معلمان تربیت بدنی، توجه بیشتر به استعدادهای منطقه‌ای و محلی، استفاده از ظرفیت استان‌ها و شهرستان‌ها برای توانمندی کارآموزان و آشنایی کارآموزان معلمی تربیت بدنی با فرهنگ‌های بومی و محلی و در نهایت، ارتقای دانش مدرسان با راهکارهایی همچون افزایش دانش مدیران و مربیان و افراد درگیر در امر آموزش معلمان، برگزاری دوره‌های آموزشی تربیت مدرس تربیت بدنی، تقویت مدرسان با شرکت در دوره‌های توانمندسازی بین‌المللی، استفاده از مدرسان بین‌المللی برای توانمندسازی مدرسان و پرورش و نگهداری نیروهای مستعد در امر تربیت معلمان دیگر راهبردهای شناسایی شده در این تحقیق را تشکیل می‌دهد. این نتایج با یافته‌های مطالعات کمپل^۱ و همکاران (۲۰۱۶)، کوگان و مارتزوخو^۲ (۲۰۱۸)، وهانتلی^۳ (۲۰۱۰) همسوست.

مشاهده می‌شود که تحقیق فوق تنها به شناسایی برخی عوامل بسنده نکرده و به صورت کاربردی به ارائه راهکارهای عملیاتی نیز پرداخته است زیرا به نظر می‌رسد این راهکارها می‌تواند پیامدهای مثبت بسیاری به دنبال داشته باشد؛ به طور مثال، با اجرای بهینه راهکارهای بیان شده می‌توان انتظار داشت که نقش معلمان تربیت بدنی در مدرسه افزایش یابد که نمود آن را می‌توان در بهبود جایگاه معلمان تربیت بدنی در مدارس، افزایش نقش معلمان تربیت بدنی در تصمیم‌گیری‌ها، بهبود روابط عمومی و ارتباط معلمان تربیت بدنی با سایر ارکان مدرسه و بهبود ارتباط با دانش‌آموزان و خانواده‌های آنان مشاهده کرد. همچنین انتظار می‌رود. پس از اجرای بهینه راهبردهای یاد شده، افزایش یادگیری عوامل اخلاقی از طریق تربیت بدنی در مدرسه، افزایش آگاهی خانواده‌ها در مورد نقش‌های تربیتی ورزشی و توسعه جایگاه ورزش تربیتی اتفاق افتاده و به طور کلی، ورزش تربیتی در کشور ارتقا یابد و به جایگاه واقعی خود دست یابد.

به‌علاوه، بهبود فرآیند نخبه‌پروری در ورزش در قالب ثبات در شناسایی استعدادها، نگاهداشت بهتر استعدادهای ورزشی کشف شده و افزایش آگاهی معلمان تربیت بدنی تربیت شده در مورد استعدادیابی و فرآیندهای آن ایجاد شده و در کنار آن بهبود وضعیت استعدادیابی ورزشی در

¹ Campbell

² Cogan & Martzoukou

³ Huntly

مدارس به صورت افزایش دقت در شناخت ورزشکاران مستعد، بهبود رویه‌های توانمندسازی ورزشکاران مستعد، علمی‌تر شدن فرآیند مدیریت استعداد در ورزش مدارس و افزایش درصد ماندگاری و نگهداشت استعدادهای شناسایی شده در مدرسه متجلی خواهد شد. به‌علاوه نباید از دیگر پیامدهای مثبت این راهبردها که شامل کاهش نقاط ضعف و افزایش قابلیت‌های معلمان تربیت بدنی است غافل شد. پیامدهای یاد شده را نیز می‌توان در قالب مسائلی چون آشنایی کارآموزان با نقاط ضعف خود، ارتقای خودسازی کارآموزان معلمی ورزش، توجه بیشتر کارآموزان به مسائل درونی به جای مسائل بیرونی، شناخت بیشتر کارآموزان از پتانسیل‌ها و استعدادهای خود دید که در نهایت موجب بهبود عملکرد معلمان تربیت بدنی در مدرسه، افزایش انگیزه‌های شغلی و کاری معلمان ورزش و بهبود مهارت‌های علمی و آموزشی آنان گردد. مجموع این عوامل و پیامدها نیز می‌تواند در بهبود کیفیت زنگ ورزش در مدارس و در نهایت توسعه پایدار ورزش در مدارس و کشور متجلی گردد زیرا با دستیابی به راهبردهای یاد شده انتظار می‌رود که مسائلی همچون رضایت بیشتر دانش‌آموزان از برنامه‌ها، رضایت بیشتر والدین از کیفیت زنگ ورزش، بهبود کارکردهای مثبت زنگ ورزش در زندگی دانش‌آموزان، کمک به توسعه ورزش کشور، کمک به وزارت ورزش و جوانان در کشف استعدادهای ورزشی، بهبود نتیجه‌گیری تیم‌های ملی ورزشی در آینده و ثبات در روند نتیجه‌گیری تیم‌های ملی ورزشی در میدانهای بین‌المللی منجر شود.

با توجه به موارد یاد شده، پیشنهاد می‌شود که مدل به دست آمده در تحقیق و عوامل و مؤلفه‌های آن‌ها به عنوان مدل جامعه‌شناختی تربیت معلم تربیت بدنی در ایران مورد عنایت مسئولان به‌ویژه مدیران ارشد وزارت ورزش و جوانان و دانشگاه‌های فرهنگیان کشور قرار گیرد؛ باشد که در سایه استفاده بهینه از مدل به دست آمده که نتیجه نظرات و تجارب نخبگان این زمینه بود، بسترهای بهبود تربیت معلم تربیت بدنی در کشور ایجاد شده و کشورمان از پیامدهای آن منتفع گردد.

تقدیر و تشکر

نویسندگان این مقاله بر خود لازم می‌دانند از افرادی که در انجام پژوهش، آنان را همراهی نموده‌اند، تقدیر و تشکر نمایند.

References

- Back, K., & Baruch, S. (2007). Working orders in limit order markets and floor exchanges. *The Journal of Finance*, 62(4), 1589-1621.
- Benavot, A., Antoninis, M., Bella, N., Delprato, M., Härmä, J., Jere, C., & McWilliam, A. (2016). Education for All 2000–2015: The influence of global interventions and aid on EFA achievements. *The Handbook of Global Education Policy*, 241-258.
- Campbell, C., Lieberman, A., & Yashkina, A. (2016). Developing professional capital in policy and practice: Ontario's teacher learning and leadership program. *Journal of Professional Capital and Community*, 1(3), 219-236.
- Cogan, A., & Martzoukou, K. (2018). The information literacy and continuous professional development practices of teachers at a Jewish Day School. *Reference Services Review*, 46(4), 600-627.
- Curtner-Smith, M. D., & Fletcher, T. (2024). Physical education teacher education: The past, present, and future questions. *Kinesiology Review*, 1(aop), 1-11.
- Esmaili Mahani, H., Pourkarimi, J., Jamali, E., & Mirkamali, S. M. (2022). Multilevel analysis of factors affecting the professional development of faculty members. *Journal of Management and Planning in Educational System*, 15(2), 65-82. (in Persian)
- Heine, R., & Maddox, E. (2008). Student perceptions of the faculty course evaluation process: An explanatory study. *Proceedings of ASBBS*, 15(1), 1-10.
- Huntly, H. (2010). *Teachers Work: Beginning Teachers Conceptions of Competence*.
- Jones, L., Tones, S., Foulkes, G., & Newland, A. (2024). Physical education mentors in initial teacher training: Who cares? *International Journal of Mentoring and Coaching in Education*, 13(2), 145-157.
- Mitchell, D., Morton, M., & Hornby, G. (2010). Review of the literature on individual education plans.
- Monobe, G., & Ruan, J. (2020). Analysis of popular educational manga on World War II for students in Japan. *Journal of Peace Education*, 17(3), 241-262.

- Nikola, S. (2021). Teachers' key competencies for innovative teaching. *International Journal of Cognitive Research in Science, Engineering and Education*, 9(3), 331-345.
- Pasalari, H., Azizi, N., & Gholami, K. (2023). A comparative analysis of policy frameworks and admission procedures in the teacher education system of England, Finland, Iran and Japan. *Iranian Journal of Comparative Education*, 6(1), 2266-2284. (in Persian)
- Pourlak, F. (2018). Iranian Geo-Cultural capacities and its impact on expanding cultural interactions with India. *Three Day International Seminer*, 113. (in Persian)
- Roness, D., & Smith, K. (2010). Stability in motivation during teacher education. *Journal of Education for Teaching*, 36(2), 169-185.
- Safari Shali, R., & Eslami, M. (2024). Benefits and barriers of the e-learning experience for students during the COVID-19 pandemic. *Journal of Social Continuity and Change (JSCC)*, 2(2), 395-414. (in Persian)
- Singh, S., Deo Kodwani, A., & Agrawal, R. K. (2013). Role of lifestyle orientation and perceived organizational functioning in psychological empowerment of IT professionals. *Benchmarking: An International Journal*, 20(3), 396-418.
- Strauss, A., & Corbin, J. (1998). *Basics of Qualitative Research Techniques*.
- Tarhan, H., Karaman, A., Lauri, K., & Aerila, J. A. (2019). Understanding teacher evaluation in Finland: A professional development framework. *Australian Journal of Teacher Education (Online)*, 44(4), 33-50.
- Vats, R. (2020). *Competencies Required by a Teacher in Modern Times*.